

e-Rojnost č. 337

Znojenské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Volební program Znojníků se rozplynul jak pára nad hrncem str. 2

Saunování gendrově společné, nebo oddělené? str. 3

Magazín: Hrad v Hardeggu byl málem rozebrán kámen po kameni

5. 3. 2024

Sociální služby mají prioritu, kritizována je pomalá realizace plánovaných projektů

Podle řádného programu minulého zastupitelského jednání místostarosta Mgr. Jan Blaha (ANO) předložil přítomným střednědobý plán rozvoje sociální služby Znojemska do roku 2026. Ing. Jakub Malačka (Naše Znojmo) reagoval otázkou, kam za rok a čtvrt pokročila plánovaná výstavba nového objektu pro seniory, což bude snad nejdražší projekt, který se město Znojmo chystá realizovat. Podle exstarosty nebylo uděláno nic. Na Malačku navázal dr. Pavel Jajtner (za lidovce), s tím, že zatím se radnice pohybuje v rovině nekonkrétních závěrů – pracujeme, jednáme, úplně nevíme – ale bylo by třeba, aby už byla stanovena jistá etapizace prací. Do debaty vstoupil ing. arch. Radek Kamen (ANO) s tím, že zásadní pro pokračování záměru byla změna územního plánu. Teprve dnes můžeme začít projektovat. Bez projektu nebylo možno ucházet se o dotace. „Všechna tato debata, pane Malačko, je úplně zbytečná,“ uzavřel Kamen.

**Opozice požaduje
etapizaci postupu**

Současně i přes výstavbu nového domu se nezvýší kapacita jejich ubytování seniorů. Do nového objektu, jehož výstavba, ještě ani nezačala, budou přeloženi obyvatelé z jednoho ze stávajícího domu pro seniory. Z diskuse přímo nevyplývalo, co bude s uvolněným objektem, a jen letmo padla zmínka, že by mohl být použit k navýšení počtu ubytovaných seniorů.

Radnice si je podle starostky ing. Ivany Solařové (ANO) vědoma zhoršující se demografické situace, a proto je nutno nejen stavět domy pro seniory, ale řešit i otázky personální.

**Korespondují stavební plány
s rostoucí demografickou křivkou?**

Současně byla předmětem diskuse i otázka přeměny bývalé jídelny v pečovatelském domě na Vančurově ulici pro potřeby žádané odlehčovací služby. V této souvislosti se místostarosta Blaha ohradil proti nařčení, že za zrušení jídelny je zodpovědný. Rojnost tehdy v roce 2019 se tomuto tématu docela podrobně věnovala a opakovaně se jí dostalo informace, že jídelna nebyla zrušena z iniciativy města, ale byl to příkaz shora, z příslušného orgánu Jihomoravského kraje. Mgr. Blaha potvrdil, že návrat jídelny už dnes není možný. Zřízení odlehčovací služby provází rovněž několikaleté zpoždění. Podle starostky Solařové je to způsobeno nutnými změnami v projektu, například kvůli výhradám hasičů ohledně nedostatečně vyřešené únikové cesty.

Zastupitelstvo následně schválilo dotace z rozpočtu města do oblasti sociální, kulturní a na podporu sportu. Částky korespondují s předchozími informacemi Rojnosti čerpanými z usnesení rady města. K částce 300 tisíc korun pro University College Prague (dříve SVŠE Znojmo) připomněl Mgr. Blaha, že může být navýšena až po upřesnění majitele školy ohledně jejího dalšího působení. Současně bylo konstatováno, že obecně poklesl zájem o studium na této škole.

Soukromý hokejový profesionální tým HC LERAM Orli Znojmo město podpoří částkou 7,2 milionu korun, v níž jsou zahrnuty 3,2 milionu korun za bezplatně poskytované pronájmy městského majetku. Při projednávání této otázky několikrát zaznělo: „Zachraňme znojemský hokej!“ Orli probíhající ročník soutěže zahajovali představou bojovat v baráži o Extraligu. Místo toho jsou na chvostu 1. ligy, ohroženi sestupem do nižší soutěže.

Zastupitelské Vox populi

Za rámeček si jistě někteří zastupitelé nedají dotazy občanů, kteří přišli v pondělí 19. února na zastupitelské jednání. Zastupitel Mgr. Karel Podzimek (ODS) a současně krajský radní čelil dotazu občana a současně člena protikorupční strany Přísaha Milana Machyňáka, jak je to s jeho černou stavbou na Vranovské přehradě, a vyzval zastupitele k odstoupení. Podzimek bohorovně dotaz odpálil slovy, že toto téma na schůzi zastupitelů nepatří, je to jeho soukromá záležitost a on má vše v pořádku. Za pozornost stojí i skutečnost, že nikdo z radních ani nikdo z koaličních či opozičních zastupitelů se k případu nevyjádřil. Mlčení znamená souhlas. Teď jde o to, v čí prospěch.

Podobně nepříjemně zněl dotaz MUDr. Františka Schottla na zastupitele Karla Blahůška (ANO), co dělá pro znojemskou kulturu jako předseda kulturní komise. Pan Blahůšek tazateli odpověděl pozváním na chystané Dny partnerských měst a uvidí prý sám, co to obnáší. Důvody dotazu tazatel na místě blíže neobjasnil a na písemný dotaz Rojnosti nereagoval.

Také řediteli Znojemské besedy, Mgr. Františku Koudelovi (ODS), zněly nepříjemně kritické připomínky paní Marty Karáskové z kulturní agentury M+G, někdejší zastupitelky a organizátorky ročníků ZHV v letech 1997–2001, týkající se současného obnošeného kostýmového fundusu akterů průvodu při Znojemském historickém vinobraní. Každoročně za jejich vypůjčení pořadatel ZHV údajně vydává až 350 tisíc korun. Agentura paní Karáskové je schopna kostýmy půjčit za třetinovou částku, a dokonce je pak městu věnovat. Se svým dotazem přišla paní Karásková na zastupitelstvo zřejmě proto, že vedení města, potažmo Znojemská beseda, zatím adekvátně na její nabídku nereagovaly. Ředitel Koudela (ODS) se vůči kritice kostýmového vybavení účastníků průvodu ohradil a následně starostka ing. Solařová (ANO) i místostarostka Beranová (Znojmáci) reagovaly ujištěním, že nabídku vedou v patnosti a v dohledné době se přijdou ujistit o stavu a kvalitě nabízených kostýmů.

Volební program Znojmáků se rozplynul jak pára nad hrncem

Třetí strana současné radniční koalice, Znojmáci – srdcem a rozumem, vstoupila do volebního klání s ambiciózním programem. Jeho stavba nese evidentně stopy předchozího lídra strany ing. Pavla Kovaříka, který ovšem poté, co přijal místo mluvčího radnice, ze strany vystoupil. Sdílí zbylý tým stále ony programové cíle? Je nutno se rovněž ptát, jak Znojmáky jako stranu poznamenalo odstoupení jejich dvou členů z volených pozic na protest proti vstupu Znojmáků do koalice s SPD. Jak Znojmáci snášejí nynější koaliční spolupráci s SPD, kdy jejich lídryně Bohumila Beranová jako místostarostka musí úzce spolupracovat s představitelkou a propagátorkou Okamurovy ideologické linie? Ostatně minimálně jeden člen Znojmáků je aktivním členem strany Svobodní, která má několik styčných programových bodů právě s SPD.

Volební program Znojmáků má podtitul „1+1 pro moderní Znojmo“ a v prvním bodě klade důraz na transparentnost radnice a žádá zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva, rady, komisí a výborů. Tento požadavek je splněn jen v případě zastupitelských schůzí. Rojnost nezaznamenala, že by zástupci Znojmáků v radě podpořili bližší informovanost o jednáních z rady tak, jak žádala opozice.

Mimo hru je plán Znojmáků, aby se Městské lázně přeměnily na sportovní halu. Není ani řeč, aby se sousední plocha s bazény změnila na parkourové hřiště. Není známo, že by se Znojmáci zvláště zasazovali o revitalizaci Horního parku s důrazem na vytvoření zóny pro aktivní odpočinek a kreativní využití.

Dobrym nápadem bylo vytvoření krizového fondu pro případy mimořádných situací. Aktivitu Znojmáků v tomto směru Rojnost nezaznamenala.

Znojmáci šli do voleb s plánem podpory bydlení, jehož součástí byla i změna pravidel bydlení v zahrádkářských koloniích. S něčím takovým údajně počítá nový územní plán. Z toho nevyplývá, že by se tak dělo na popud Znojmáků. Pokud Znojmáci mluví o bytové výstavbě v Oblekovicích, byl už vyřešen problém s tamním rozestavěným bytovým areálem u kulturního domu? Bytová výstavba u Městského lesíka je snad už v běhu zásluhou minulého vedení města. Návrh uvolnit část národní kulturní památky Louckého kláštera pro bydlení, je v současnosti nereálný.

Že Znojmcí podporují bezpečnost v ulicích, o tom netřeba pochybovat, ale jejich návrhy jsou takřka totožné s pojetím ostatních stran a jak se zdá, nejsou stoprocentně účinné. Obdobně je to s řešením problému s parkováním. Záslužné by bylo vyřešit problém s brownfieldem v podobě bývalého autobusového terminálu. Zatím všechny pokusy selhaly. Ani Znojmcí neuvádějí, jak na to. Faktem je, že vše zůstává při starém.

Člen městské rady za Znojmany dr. Bert Bartas je pověřen užší spoluprací s městskými částmi. Zatím na žádném jednání zastupitelstva nepřednesl jedinou zprávu o svých zjištěních a návrzích řešení potřeb občanů v městských částech.

Ač Znojmcí považují současný stav znojenské cyklo dopravy za zastaralý, zatím nepředložili žádný nový konstruktivní návrh na zlepšení. Stejně tak je to s bezpečností provozu v souvislosti s elektromobilitou. Město chce v tomto směru něco dělat, ale není známo, zda je to na základě iniciativy Znojmců. Podobně je to s rozmnožením městské zeleně, doplněním města vodními prvky. Zdá se, že i představa Znojmců o nových formách mimoškolního vzdělávání zůstává na papíře. (Pro zájemce je celý program Znojmců na jejich webových stránkách.)

Ostatně i členka Rady města Znojma za Znojmany, místostarostka Bohumila Beranová nemá ve své gesci nic z toho, čím se Znojmcí prezentovali ve svém volebním programu.

Navíc z jistých zdrojů vyplývá, že sdružení Znojmcí trpí víceméně vnitřním rozpadem a nečinností. Mají sice ve vedení města dva své reprezentanty, jejich činnost však byla během uplynulého volebního období opozičními zastupiteli kritizována.

Saunování gendrově společné, nebo oddělené?

Na minulém zastupitelském jednání byl vznesen i dotaz týkající se provozu sauny v novém plaveckém komplexu ve Znojmě-Louce. Oproti saunování v bývalých Městských lázních, kde byla potní lázeň pro muže a ženy oddělená, v louckém provozu se dělení podle pohlaví nepraktikuje.

Ve většině zemí, kde je saunování tradiční záležitostí, se procedura prohřátí a zchlazení praktikuje odděleně. I v tak saunářské zemi jako je Finsko, kde je takřka samozřejmé nabídnout návštěvě saunu, saunují se ženy a muži zvlášť. V Japonsku je společné saunování zakázáno dokonce zákonem.

K saunovému zážitku patří maximální duševní i tělesné uvolnění. Proto se do sauny nechodí v plavkách. K případnému zahalení těla slouží plátěná roucha. Ideální je ničím nesvazovaná nahota. Ručník slouží k setření potu případně jako podložka k sezení na lavicích či podložení nohou. A to i přesto, že v saunách mají být hygienická opatření zaručena.

Zážitek z uvolněného saunování snese srovnání s plážovým nudismem, jehož vyznavači vystavují tělo lázni sluneční, kterou střídají s osvěžením ve vodě. Kdo se vplíží na nudapláž kvůli sexuálnímu zážitku, bývá při pohledu na obtlouklá, neforemná a svraštělá těla zklamán. Podobně je to v sauně.

Marek Vodák, ředitel městské příspěvkové organizace Správa nemovitostí města Znojma, do jehož gesce patří znojenská sportoviště, včetně krytého bazénového komplexu v Louce, vysvětlil, že tamní sauna je součástí wellness centra, kde platí poněkud jiná pravidla než v klasické sauně. A to i přesto, že výklad termínu wellness znamená taktéž cestu k souladu mysli, duše a těla. Nectí se při tom rozdíl pohlaví. Na námitku, že tento způsob či trend může některé zájemce o využití sauny odrazovat, vyvrací ředitel Vodák statistickým přehledem. Zatímco saunu v městských lázních navštívilo na přelomu let 2022-2023 v období od října do února 3 207 saunářů, v dosud neuzavřeném období od října 2023 do současnosti si zaplatilo vstup do louckého wellness centra, tedy včetně sauny, 7 272 návštěvníků. Statistika vyvrací i argument, že mnohé tradiční saunáře odrazuje vyšší cena. Dvuhodinový vstup do wellness nabízející možnost využití kromě sauny více procedur činí 351 Kč. Zatímco příjem ze sauny ve starých lázních činil v uvedeném období 419 000 Kč, ve wellness se od loňského října do současnosti vybralo přes dva miliony korun.

Ve Znojmě je veřejná sauna ještě ve sportovní hale na Dvořákově ulici, ale její kapacita je mnohem menší a je prý dlouhodobě zarezervovaná.

Hrad Hardegg byl málem rozebrán kámen po kameni

Jméno Hardegg náleží nejmenšímu rakouskému městečku a současně největšímu hradu našeho jižního souseda. Zatímco městečko sotva se stovkou stálých obyvatel leží při soutoku potoka Fugnitz s Dyjí, hrad se ve své mohutnosti vypíná na skalním ostrohu, odkud střeží od 12. století obchodní cestu z Dolních Rakous na západní Moravu. Původně se jednalo jen o malou tvrz, které vládla hrabata z Plainu a Hardeggu. Když jejich rod vymřel, střídali se ve vlastnictví hradu četní majitelé, kteří posléze už statnou pevnost dále rozšiřovali. Přibyla věž, palác a kaple. Na konci 15. století hrad vlastnili Habsburkové, následně bratři Püschenkové, svobodní páni ze Stettenbergu, takto stolníci štýrského vévodství. V polovině 17. století přešel hrad do držení rodu Khevenhüller-Mensch. Po třicetileté válce hrad chátral a po zemětřesení v roce 1754 a po velkém požáru 1764 dali vlastníci svolení, aby si lidé z městečka rozebírali kamenné zdivo pro vlastní potřebu.

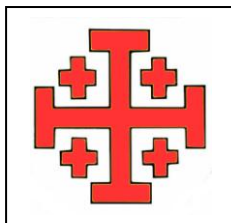
Hrad Hardegg, pohled od jihovýchodu

Jan Karl z Khevenhüllerů

Teprve na počátku 20. století se kníže Jan Karl z Khevenhüllerů, spolubojovník mexického císaře Maxmiliána ve válce proti mexické vládní armádě, pustil do rekonstrukce hradu. Pokud žil, na hradě se pilně pracovalo. Byla obnovena věž, panský dům s kaplí, rytířský sál, v němž byly uloženy mexické sbírky, včetně kříže, zhotoveného ze dřeva fregaty Novary, která přivezla do vlasti Maxmiliánovy ostatky. V hrobce hradu, kterou nechal Jan Karl vybudovat pod kaplí, byla jako první na sarkofág uložena rakev s Karlovým tělem. Na konci druhé světové války byl hrad průchozí vojsky vydrancován. V současnosti hrad vlastní potomci Khevenhüllerů, knížecí rodina Pilati, která ctí odkaz obnovitele hradu.

Málo se ví, že Hardegg svým způsobem ovlivnil v roce 2013 soupeření kandidátů o prezidentský stolec České republiky Karla Schwarzenberga a Miloše Zemana. Tehdy konspirační server Freeglobe zveřejnil zprávu, podle níž rodina manželky Karla Schwarzenberga, Theressie, rozená von Hardegg, se hlásila k nacismu. Důkazem měl být obraz vystavený v hodovní síni hradu, na němž je hajlující dav. Lidé ovšem nezdravili nacistickým pozdravem hákový kříž, ale orlici s jeruzalémským křížem. Sama Schwanzerbergova manželka se od nacismu distancovala. Miloš Zeman, jako obvykle, aniž si ověřil skutečnosti, tuto okolnost použil k ostužení svého soupeře. Po této kauze byl hrad Hardegg pro návštěvníky nějakou dobu uzavřen. Nyní je podle hradního webu opět přístupný.

Jeruzalémský kříž

Inkriminovaný obraz z Hardeggu